

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sortes, Qvibvs, Ne Temere Cadant, Temperandis; Vel, Si
Temere Dvcvntvr, Castigandis, Divini Ivdicii Æqvitas
Semper Adest**

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1645

§. 6. Sortiendi varia genera, implicitum cum cacodæmone pactum
inuoluentia, & hinc illicita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52306](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52306)

e 2. de
 sortileg.
 c. si quis
 Episcop.
 26. q. 5.

teris illius ope; sine qua talia sciri non possunt, Deo iam dudum extraordinarios eiusmodi modos detestato. Quare non nemo, qui per astrolabium conatus fuerat furem occultum nosse, etiam sine intentione dæmonem inuocandi, ab altaris ministerio fuit suspensus, per annum; idque ex gratia ac dispensatione: nam secundum ius commune, in perpetuum, suspendi debuisset. Sunt enim non expressa tantum, sed etiam tacita, cum hoste, pacta, inhonestæ.

§. VI.

Sortiendi varia genera, implicitum cum caco-dæmone pactum inuoluentia, & hinc illicita.

Hoc dicunt plerique, se pactum cum Orco non habere: implicita sunt tamen hæc pacta; cum patre mendacij utique non inuenda. De hoc censu videri possunt, qui olim ab Ezechiele reprehensi sagittis fortiebantur: *Stetit rex Babylonis, in binio, in capite duarum viarū diuinationem querens, commiscens sagittas. interrogauit idola, exta consuluit. Ad dexteram eius facta est diuinatione super Ierusalem.* Quem sortiendi modum

Ezech. 21.
 21.

S. Hierō.
 in c. cit.

S. Hieronymus sic exponit: *Stabit in ipso compite, & ritū gentis sue, oraculū consulet, ut mit-*

tat

erat sagittas suas in pharetram, & commisceat eas inscriptas, siue signatas nominib⁹ singulorū, ut videat, cuius sagitta exeat, & quam prius civitatem debeat oppugnare. Ex mente igitur S. Hieronymi, his fuit pharetra pro vrna; & pro calculis aut schedis sagittæ. Sed verba Ezechielis (*ad dexterā eius facta est diuinitio sup Ierusalē*) confirmant eorū sententiam, qui putant commixtas sagittas in aërem iactas, & in quam partem caderent, dexterā, an sinistram, versus Rabbath, an Ierusalem, obseruasse. Quia autem idem Hebræum verbum *commiscens sagittas*, etiam significat *leniuit*, aut *poliuit sagittas*, non desunt, qui arbitrentur, tangi augures, qui in splēdenti cuspide, velut in crystallo, aut vngue, futura inspiciebant. Sed verosimilius est, hīc castigari genus diuinandi, quod Græci *βελομαντεϊαν*, quān quod *Catoptromanticum* nominant. Quò etiam refert D. Hieronymus id, de quo Oseas ait: *Populus meus in ligno interrogauit, & baculus eius annuncianit ei.* Theophylactus hunc ritum ita explicat: Virgas duas statuentes, carmina & incantationes quasdam submurmurabant: deinde virgis, demonum operatione, aut affectu, cadentibus; considerabant, quoniam

utraq^{ue}

Osez. 4°

12.

Theo-
phyl. in
cit. loc.

Osez.

utraq; earum caderet, antrorsumne, an retrorsum; ad dexteram, vel sinistram. Sicq; tandem responsa dabant insipientibus, virgarū casu, pro signis, vsi. Eundem ad modum Nabuchodonosor vaticinabatur, ut Iezekiel ha-

R. Moses
in expli-
cat. præ-
cepti ne-
gatiui. 52.

Tacit. de
morib.
German.
Cæl.
Rhod. lib.
7. antiq.
lect. e.
29. He-
rodot. l. 1.

bet. R. Moses Samsonis F. ritum sic exponit: Decorticabant bacillum ligneum, vno tantum ex latere, tum in aërem proijciebant. Si fortuito casu, primo iactu apparuisset superior pars decorticata; secundo autem iactu superior pars adhuc vestita, prosperum successum augurabantur: si primū prima pars vestita, infelicem: si utroque iactu vestitum, vel nudatum latus superius fuisset, mixtum euentum sibi pollicebantur. Ut vt sit, reperit Acheronticus Alastor, in omni superstitionis modo, imitatores. De antiquis Germanis, per amputatos, è fructifera arbore, surculos, supra candidam vestem, spargentibus, constat ex Tacito: de Persis & Scythis, per myricinas salignasque virgas, vaticinantibus, docet Cælius Rhodiginus & alij. Eundem morem Turcas Scytharum progeniem retinuisse Collenucij historiæ testantur. Sed & nostra tempora retinent antiqua vitia. Neque enim Succis tantum, velut diuina qua-

qua-

quadam virgula, aurum argentumque, ubi lateat, norunt hariolari; sed alij quoque conceptis verbis efficiunt, ut virgula recta, ad nomen rei, quam indagant, sponte sua, iunctis extremitatibus, in circulum coeat, & à cornibus velut lunetur.

Strabo. l.
15. Collec-
nuc. l. r.
Rer. Nea-
politian.

§. VII.

Quantus, in virgæ Sortibus, Dei simius sit cacodemon?

Nimirum insignis Dei simia est diabolus. Quem non potest imitari, æmulatur. Scit olim Aaroni, virgula florente, sacerdotij prærogatiuam obtigisse, dicente Domino: *Loquere ad filios Israël, & accipe ab eis virgas singulas, per cognationes suas, à cunctis principibus tribuum, virgas duodecim, & uniuscuiusq; nomen superscribes virgæ suæ. nomen autem Aaron erit in tribu Levi, & una virga cunctas seorsim familias continebit: ponésq; eas in tabernaculo fœderis, coram testimonio, ubi loquar ad te. quem ex his elegero, germinabit virga eius.* &c. Gessit & Moyse res prodigiosas, per virgam. Sed diuina vis non est perinde omni virgæ alligata. Itaq; sicut Pharaonis malefici fecerunt etiam ipsi per incantationes *Ægyptiacas & arcana quedam similiter: proieceruntq; singuli virgas suas, quæ versæ sunt*

Num. 17.

2.

Exod. 7.

11.